

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNAEILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 23.01.2015

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Sóttvarnarlækni og Umhverfisstofnun.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Litlar breytingar hafa orðið á eldgosinu í Holuhrauni síðustu vikunar. Hraunið hefur þyknað mikið en dregið hefur úr virkni á yfirborði.
- Sig Bárðarbungu var mælt úr lofti á miðvikudag. Rúmmál sigskálarinnar eru nú 1.7-1.8 km³ og samsvarar breytingin frá síðustu mælingu því að flæði kviku undan henni nemi um 60 m³ á sekúndu. Mesta sig er um 61 m. Jarðhitakatlar í Bárðarbungu hafa stækkað undanfarnar vikur.
- Mikil jarðskjálftavirkni er enn í Bárðarbungu. Undanfarnar vikur hefur hún þó verið nokkru minni en hún var fyrstu mánuði umbrotanna. Nú eru 15 dagar frá síðasta skjálfta yfir M5,0 og er það lengsta tímabil á milli skjálfta yfir M5,0 frá því umbrotin hófust í ágúst. Stærsti skjálftinn frá síðasta fundi Vísindamannaráðs á þriðjudag mældist M4,7 í gær fimmtudag kl. 03:07. Átta aðrir skjálftar mældust á milli M4,0-4,7 á tímabilinu og 37 skjálftar á milli M3,0-4,0. Alls hafa mælst um 150 skjálftar frá því á þriðjudag.
- Í kvikuganginum hafa mælst rúmlega 65 skjálftar frá því á þriðjudag, sá stærsti M1,5 að stærð.
- Mjög lítil jarðskjálftavirkni var við Tungnafellsjökul, Öskju og Herðubreið.
- GPS mælingar við norðurjaðar Vatnajökuls sýna áframhaldandi hægan samdrátt í átt að Bárðarbungu. Enn dregur þó úr hraða samdráttarins.
- Um 2200 µg/m³ SO₂ mældust á fimmtudag í Reykjahlíð og á Mývatni. Mjög há gildi, um 84000 µg/m³, mældust við gosstöðvarnar í Holuhrauni á miðvikudag og eru þetta hæstu gildi SO₂ sem mælst hafa við jörðu frá því umbrotin hófust.
- Loftgæði:
 - Í dag (föstudag) berst gasmengun einkum norðaustur og austur af gosstöðvunum. Á morgun (laugardag) má búast við gasmengun víða á norðaustanverðu landinu.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirkt [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeyrsla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan og Umhverfisstofnun biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart og þeim áhrifum sem það verður fyrir.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Þar eru einnig aðgengileg gögn frá

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

handmælum sem eru víða um land.

- Leiðbeiningar:
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
 - Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá Umhverfisstofnun og Embætti landlæknis, m.a. töflu um [rétt viðbrögð](http://rett.viðbrögð).
 - Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
 - Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
 - Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Gosið hefur staðið í rúmlega fjóra mánuði, enn er mikið hraunflæði í Holuhrauni og sikhraði öskju Bárðarbungu verulegur. Þrír möguleikar eru taldir líklegastir um framvinduna:
 - Gosið í Holuhrauni heldur áfram þar til öskjusig í Bárðarbungu hættir. Gosið getur varað í marga mánuði enn.
 - Gosvirkni færir til suðurs undir Dyngjujökul og veldur jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum. Ef slíkt gos yrði langvinnt gæti það breyst í hraungos.
 - Gos í öskju Bárðarbungu. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur Vísindamannaráðs verður þriðjudaginn 27. janúar, 2015.

Ríkislögreglustjórinn almannavarnadeild www.almannavarnir.is www.avd.is Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)